

OBSAH

Hlava první

ČESKÉ ZEMĚ V PRAVĚKU

I.	Archeologické prameny	15
I/1	Archeologie jako vědecká disciplína	15
I/2	Archeologické prameny a jejich získávání	16
I/3	Datování archeologických pramenů	19
I/4	Výpověď archeologie o ekonomice a společnosti.....	21
I/5	Archeologie a ostatní disciplíny	22
II.	Starší a střední doba kamenná (paleolit a mezolit)	24
II/1	Paleolit (starší doba kamenná)	25
	<i>Nejstarší paleolit (2 500 000-700 000)</i>	<i>26</i>
	<i>Starý paleolit (700 000-250 000)</i>	<i>28</i>
	<i>Střední paleolit (250 000-50 000/40 000)</i>	<i>30</i>
	<i>Mladý a pozdní paleolit (40 000-8000 př. n. l.)</i>	<i>32</i>
II/2	Střední doba kamenná - mezolit (8000-6000/5000 př. n. l.)	40
III.	Neolit - mladší doba kamenná (6000/5500-4000 př. n. l.)	41
III/1	Počátek zemědělství	42
III/2	Periodizace neolitu v českých zemích	43
III/3	Život nejstarších zemědělců	45
III/4	Kultura s lineární keramikou (5700/5500-4900 př. n. l.)	49
III/5	Kultura vypíchané keramiky (5100-4600 př. n. l.)	50
III/6	Konec neolitu - kultura lengyelská, kultura jordanovská a kultura s moravskou malovanou keramikou (4700/4500-4000 př. n. l.)	51
IV.	Eneolit - pozdní doba kamenná (4000-2400 př. n. l.)	55
IV/1	Civilizační proměny v eneolitu	56
IV/2	Periodizace eneolitu v českých zemích	58
IV/3	Kultury časného eneolitu	59

IV/4	Kultura nálevkovitých pohárů (3800-3500 př. n. l.)	61
IV/5	Kultura kanelované keramiky - badenská kultura	63
	(3500-3000/2900 př. n. l.)	
IV/6	Kultura kulovitých amfor (3400-3000 př. n. l.)	65
IV/7	Jevišovická kultura (3000-2700 př. n. l.)	66
IV/8	Bošácká kulturní skupina (3000/2900-2600 př. n. l.)	67
IV/9	Řivnáčská kultura (3200-2800 př. n. l.)	68
IV/10	Chamská kultura (asi 3000-2800 /?/ př. n. l.)	69
IV/11	Kultura se šňůrovou keramikou (2900/2800-2600 př. n. l.)	70
IV/12	Kultura zvoncovitých pohárů (2700-2400 př. n. l.)	71
IV/13	Konec eneolitu, počátky kultury únětické, kultura nitranská	73
V.	Doba bronzová (2400-750 př. n. l.)	74
V/1	Práce s novým kovem	74
V/2	Chronologie doby bronzové	76
V/3	Starší doba bronzová. Kultury únětická a věteřovská (2400-1550 př. n. l.)	78
V/4	Kultury střední doby bronzové	81
	<i>Středodunajská mohylová kultura (1550-1200 př. n. l.)</i>	81
	<i>Velim</i>	83
	<i>Českoalcká mohylová kultura (1550-1200 př. n. l.)</i>	83
V/5	Kultury mladší a pozdní doby bronzové (1200-750 př. n. l.)	84
	<i>Kultura milavečská a nynická skupina</i>	84
	<i>Kultura knovízská a kultura štítarská</i>	85
	<i>Kultury středodunajských popelnicových polí (kultura velatická, kultura podolská)</i>	87
	<i>Lužická kultura a slezská fáze kultury slezskoplatěnické</i>	89
V/6	Doba bronzová a etnické otázky	92
VI.	Doba halštatská - starší doba železná (750-400/370 př. n. l.)	94
VI/1	Chronologie doby halštatské	94
VI/2	Život v době halštatské	95
VI/3	Kultura bylanská (750-cca 550 př. n. l.)	98
VI/4	Kultura horákovská (750-480 př. n. l.)	100
VI/5	Býčí skála	101
VI/6	Platěnická fáze kultury slezskoplatěnické	103
VI/7	Halštatská mohylová kultura	104
VI/8	Etnické otázky, Keltové	106
VI/9	Pozdně halštatské období (500/480-400/380 př. n. l.)	107
VII.	Doba laténská a Keltové (500 př. n. l.-0)	111
VII/1	Historický vývoj	111
VII/2	Hospodářský vývoj v době laténské	116
VII/3	Keltská oppida	119

VII/4	Kult a Keltové	123
VII/5	Keltská společnost	126
VII/6	Podmokelská a kobylská skupina v severních Čechách	128
VII/7	Púchovská kultura na severovýchodní Moravě	129
VIII.	Germánské kmeny na našem území. Doba římská (0-375 n. l.)	129
VIII/1	V sousedství římské říše. Historický vývoj	130
VIII/2	Charakteristika hmotné kultury doby římské	133
VIII/3	Společnost doby římské	134
VIII/4	Mušov	137
IX.	Období stěhování národů (375-550/600 n. l.)	138
IX/1	Historický vývoj	138
IX/2	Langobardi	141

Hlava druhá

SLOVANÉ A JEJICH PRVNÍ STÁTŮ

I.	Slované na území našeho státu	144
I/1	Příchod Slovanů – časně slovanské období (6. století)	145
	<i>Slované, jejich etnogeneze a původ</i>	145
	<i>Příchod Slovanů na naše území</i>	147
	<i>Historické zprávy</i>	149
	<i>Kultura pražského typu (Praha-Korčák)</i>	151
	<i>Hospodářské poměry</i>	153
I/2	Sámová říše	154
	<i>Chronologické vymezení</i>	154
	<i>Sámová říše</i>	154
	<i>Počátky společenské elity</i>	157
	<i>Nejstarší hradiště</i>	160
	<i>Pohřební rítus</i>	161
I/3	Temné 8. století	163
II.	Období Velké Moravy	165
II/1	Avarské války Karla Velikého	165
II/2	Karel Veliký a počátky české historické tradice	167
II/3	První střet Čechů s Karlovci	170
II/4	Knížata, kmeny a „národ“ Čechů	174
II/5	Morava a Nitrava	186
II/6	Záhadný křest v Řezně, nastolení Rostislava a vznik Blatenska	199
II/7	Rostislavova vláda	204
II/8	Církevní politika. Politický význam příchodu Konstantina a Metoděje	211
II/9	Svatoplukova expanze	221

II/10	Svatopluk a Bořivoj	231
II/11	Praha a Hrad v době knížete Bořivoje	243
II/12	Moravská církev po Metodějově smrti	250
II/13	Pád Velké Moravy	254

Hlava třetí

PŘEMYSLOVSKÝ ČESKÝ STÁT

I.	Politické dějiny	263
I/1	Nová orientace Čech za vlády Spytihněva	263
I/2	Ludmila a Drahomíra	267
I/3	Václav a Boleslav	274
I/4	Boleslavova válka s Otou	281
I/5	Budování státu	286
I/6	Boleslavova expanze a Morava po pádu Mojžírovců	295
I/7	Vláda Boleslava II.	301
I/8	Svatý Vojtěch, Slavníkovci a závěr vlády Boleslava II.	304
II.	Slovanská každodennost	324
II/1	Přírodní prostředí 8.-10. století	324
II/2	Zemědělství, řemeslná výroba, obchod	325
II/3	Vesnická sídliště	333
II/4	Hradiště a předměstské aglomerace	335
II/5	Počátky kamenné architektury	341

Hlava čtvrtá

KRIZE ČESKÉHO STÁTU A JEJÍ PŘEKONÁNÍ

I.	Krise českého státu	344
I/1	Český stát na přelomu tisíciletí	344
	<i>Vláda Boleslava III.</i>	344
	<i>Boleslav III. sesazen z českého trůnu</i>	352
I/2	Boj o český trůn po smrti knížete Vladivoje	353
II.	Oldřich a Břetislav: Překonání krize a upevnění českého státu	357
II/1	Vláda knížete Oldřicha	357
II/2	Církev v českých zemích v první třetině 11. století	361
	<i>Základy církevní správy a postavení pražského biskupa</i>	361
	<i>Kláštery</i>	364
	<i>Sázavský klášter</i>	369
	<i>Kapituly</i>	371
	<i>Vzdělání světského kléru v Čechách</i>	371
	<i>Písemná kultura v církevních institucích v českých zemích</i>	375

II/3	Mládí Břetislava I.	375
II/4	Rozkvět českého státu za vlády Břetislava I.	380
	<i>Nastolení knížete Břetislava</i>	380
	<i>Mezinárodní situace na počátku vlády Břetislava I.</i>	383
	<i>Polská výprava</i>	384
	<i>Statuta Břetislavova</i>	386
	<i>Pronikání křesťanství do života obyvatel českého státu</i>	387
	<i>Přenesení sv. Vojtěcha</i>	389
	<i>Politické důsledky polského tažení</i>	390
	<i>Založení kapituly ve Staré Boleslavi</i>	394
II/5	Válka s říší	394
II/6	Konec vlády knížete Břetislava	400
	<i>Stařešinská zásada v nástupnickém právu</i>	403
	<i>Správa státu</i>	403
	<i>Správa Moravy</i>	404
	<i>Zajištění budoucnosti Přemyslovce Jaromíra</i>	405
II/7	Kulturní prostředí v českých zemích v první polovině 11. století; architektura a výtvarné umění	405

Hlava pátá

SNAHY O ZVÝŠENÍ PRESTIŽE ČESKÉHO STÁTU

I.	Vláda Spytihněva II.	407
I/1	Počátky vlády Spytihněva II.	407
I/2	Správa Moravy, dvorské úřady	409
	<i>Podrobení Moravy</i>	409
	<i>Dvorské úřady</i>	410
I/3	Církevní politika Spytihněva II.	411
	<i>Sázavský klášter</i>	411
	<i>Zakládání a podpora církevních institucí</i>	412
I/4	Pokus o zvýšení důstojnosti českého panovníka	413
	<i>Smír s Vratislavem</i>	413
	<i>Mitra</i>	414
	<i>Konec vlády Spytihněva II.</i>	415
II.	Vláda Vratislava II.	415
II/1	Nástup Vratislava II. na český trůn	415
	<i>Zřízení biskupství na Moravě</i>	418
	<i>Volba biskupa Jaromíra</i>	419
II/2	Církevní reforma a české země	422
II/3	Český stát a Polsko	426
II/4	Spory mezi knížetem a biskupem	426
	<i>Založení vyšehradské kapituly</i>	426

	<i>Útok na moravského biskupa</i>	428
II/5	Vratislav II. a říše	433
II/6	Boj o investituru	435
II/7	Politický systém českých zemí a mechanismus vlády ve druhé polovině 11. století	440
	<i>Správa českého státu</i>	440
	<i>Finanční zajištění státu</i>	444
	<i>Praktická politika</i>	446
II/8	Ideologie českého státu	447
II/9	Církevní politika Vratislava II.	448
	<i>Sázavský klášter</i>	448
	<i>Vzdělání v Čechách ve druhé polovině 11. století</i>	450
	<i>Počátky národního vědomí</i>	451
II/10	Česká účast na římské jízdě Jindřicha IV.	451
	<i>Odměna</i>	454
	<i>Viprecht Grojčský</i>	457
II/11	Kulturní výsledky Vratislavovy politiky	458
II/12	České země za Vratislavova království	461
	<i>Potvrzení hranic pražského biskupství</i>	461
	<i>Kosmas pražským biskupem</i>	462
	<i>Poměry na Moravě</i>	462
	<i>Probuzení osobnosti</i>	463
	<i>Počátky poutnictví</i>	464
II/13	Konec vlády Vratislava II.	465
II/14	Vláda Konráda I.	465

Hlava šestá

NOVÉ SPORY O ČESKÝ TRŮN A JEJICH PŘEKONÁNÍ

I.	Vláda Břetislava II.	467
I/1	Počátky vlády Břetislava II.	467
	<i>Upevnění křesťanství</i>	467
	<i>Nariadení proti pohanství</i>	470
I/2	Mezinárodní situace a zahraniční politika českého státu za Břetislava II.	471
	<i>Pokračování boje o investituru</i>	471
I/3	První křížová výprava	474
	<i>První pogromy</i>	477
	<i>Křižáci v Čechách</i>	479
I/4	Církevní politika Břetislava II.	480
	<i>Druhé vyhnání sázavských mnichů</i>	480
I/5	Poslední léta Břetislavovy vlády	482
	<i>Nástupnická otázka</i>	483

II.	Boj o český trůn v první čtvrtině 12. století	486
II/1	Vláda Bořivoje II.	486
II/2	Odboj Svatopluka Olomouckého	488
	<i>Povstání Jindřicha V.</i>	489
II/3	Vláda knížete Svatopluka	493
	<i>Svatoplukovo postavení v mocenských konfliktech ve střední Evropě</i>	494
	<i>Smrt Svatoplukova</i>	497
II/4	Volba nového knížete	497
II/5	Vláda Vladislava I.	499
	<i>Císařská korunovace Jindřicha V.</i>	500
	<i>Vláda Vladislava I.</i>	502
	<i>Český kníže říšským arcibiskupem</i>	504
	<i>Smír přemyslovských knížat</i>	505
	<i>Konkordát wormský</i>	507
	<i>Druhá samostatná vláda Vladislava I.</i>	508
	<i>Osudy hrabat z Grojče</i>	510
	<i>Konec vlády Vladislava I.</i>	512
II/6	Nástupce Vladislava I.	514
II/7	Postavení českého státu ve střední Evropě v první čtvrtině 12. století	515
II/8	Kulturní poměry v českých zemích v první čtvrtině 12. století	517
	<i>Kronikář Kosmas a počátky národního uvědomění</i>	517
	<i>Národnostní konflikty v církevních institucích</i>	522
	<i>Hudba</i>	523
	<i>Architektura a výtvarné umění</i>	523
	<i>Mince</i>	526
III.	Upevnění knížecí vlády	527
III/1	Soběslav I. na knížecím stolci	527
	<i>Pokus Oty Olomouckého o získání českého trůnu</i>	530
	<i>Bitva u Chlumce</i>	530
	<i>Ukončení konfliktu</i>	532
III/2	Církevní poměry v českých zemích v první třetině 12. století	533
	<i>Jindřich Zdík a reforma olomoucké církve</i>	533
	<i>Prohlubování církevní organizace</i>	540
III/3	Spiknutí proti Soběslavovi I.	542
III/4	Středověké soudnictví	547
III/5	Upevnění vlády Soběslava I.	548
	<i>Česká účast na římské jízdě Lotara Supplinburského</i>	548
	<i>Uhersko-polský spor</i>	549
III/6	Orientace české politiky za vlády Konráda III.	551
	<i>Snaha o prosazení primogenitury</i>	553
	<i>Dědictví po Jindřichovi Grojčském</i>	554
	<i>Změna na pražském biskupském stolci</i>	555

	<i>Smrt Soběslava I.</i>	555
III/7	Správa českého státu v letech 1092-1140	556
III/8	Kultura a umění v českém státě ve druhé čtvrtině 12. století	556
	<i>Literatura</i>	557
	<i>Architektura a výtvarné umění</i>	560
	<i>Mince</i>	566
	<i>Zahraniční styky a cesty Čechů na konci 11. a v první polovině 12. století</i>	566

Hlava sedmá

ČESKÝ STÁT V ŘÍŠSKÉ POLITICE

I.	České země za vlády Vladislava II.	568
I/1	Vladislav II. českým knížetem	568
	<i>Volba a počátky vlády</i>	568
	<i>Odboj proti Vladislavovi II.</i>	572
I/2	Prosazování církevního reformního programu v českých zemích	575
	<i>Návštěva papežského legáta</i>	575
	<i>Organizace církevní správy na Moravě</i>	576
	<i>Příchod reformních řádů</i>	577
	<i>Počátek církevních imunit</i>	586
I/3	Druhá křížová výprava	588
	<i>Vyhlášení druhé křížové výpravy</i>	588
	<i>Tažení do Svaté země</i>	592
	<i>Návrat Vladislava II.; Soběslavův odboj</i>	595
	<i>Daniel I. pražským biskupem</i>	595
I/4	Změna politické situace	598
	<i>Fridrich Barbarossa římskoněmeckým králem</i>	598
	<i>Obrat ve vztahu k císaři</i>	602
	<i>Královská koruna</i>	604
	<i>Milánská výprava</i>	606
	<i>Papežské schizma</i>	610
	<i>Konflikty s moravskými Přemyslovci</i>	610
	<i>Pád Milána</i>	611
	<i>Boj o trůn v Uhrách</i>	612
	<i>Čtvrtá italská výprava Fridricha Barbarossy</i>	613
	<i>Upevňování panovnické moci v německých oblastech říše</i>	616
	<i>Přemyslovec Vojtěch arcibiskupem salcburským</i>	618
I/5	Vnitřní poměry v Čechách	619
	<i>Zásahy říše do nástupnictví v Čechách</i>	621
I/6	Kulturní význam vlády Vladislava II.	623
	<i>Architektura a výtvarné umění</i>	623
	<i>Odraz styků s Východem v mentalitě člověka</i>	632
	<i>Příchod rytířských řádů - johanité</i>	632
	<i>Historiografie</i>	633

I/7	Správa státu	637
	<i>Prosazení listiny v právních vztazích</i>	637
	<i>Nejvyšší úřady</i>	639
II.	Pronikání říšského vlivu do vnitřních poměrů v českém státě	640
II/1	Vláda Soběslava II.	640
II/2	Společenské poměry v českém státě ve druhé polovině 12. století ..	641
II/3	Soběslav II. a říše	643
	<i>Pátá výprava Fridricha Barbarossy do Itálie</i>	643
	<i>Obléhání Alessandrie</i>	644
	<i>Konec papežského schizmatu</i>	645
II/4	Spor o Vitorazsko	646
II/5	Boj o trůn	648
	<i>Bitva u Loděnice</i>	648
II/6	Vláda knížete Fridricha	649
II/7	Ohrožení celistvosti českého státu	652
	<i>Řezenský soud</i>	652
	<i>Další povstání proti knížeti Fridrichovi</i>	653
	<i>Smír</i>	654
	<i>Nezávislost pražského biskupa na českém knížeti</i>	655
	<i>Příprava třetí křížové výpravy</i>	656
II/8	Smrt knížete Fridricha. Nástup Konráda Oty	658
II/9	Třetí křížová výprava	659
II/10	Vláda Konráda Oty	661
	<i>Statuta Konráda Oty</i>	662
	<i>Italská jízda Jindřicha VI. Smrt Konráda Oty</i>	664
II/11	Boj o trůn po smrti Konráda Oty	666
II/12	Vláda Jindřicha Břetislava	668
	<i>Příprava křížové výpravy</i>	669
	<i>Církevní poměry v Čechách</i>	672
	<i>Smrt Jindřicha Břetislava</i>	672
II/13	Kulturní poměry v českých zemích v poslední čtvrtině 12. století	675
II/14	Přemysl Otakar I. českým knížetem	680
	POZNÁMKY	682
	SEZNAM ZKRATEK	738
	PŘÍLOHY / Knížata a králové čeští do konce 12. století	740
	České kněžny a královny do konce 12. století	742
	Moravská údělná knížata a markrabí do konce 12. století	744
	Biskupové pražští do konce 12. století	746
	Biskupové olomoučtí do konce 12. století	748
	Rodokmen Přemyslovců do konce 12. století	749
	PRAMENY A LITERATURA	754
	REJSTŘÍKY	779